

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia .....2013 r.

**w sprawie wprowadzenia programu mającego na celu wczesne wykrycie
zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie
wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej
Polskiej na rok 2013**

Na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.¹) zarządza się, co następuje:

§ 1. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza się „Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na rok 2013”, który jest określony w załączniku do rozporządzenia,.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

---

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 60, poz. 372 i Nr 78, poz. 513)

**Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem
wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na
temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium
Rzeczypospolitej Polskiej
na rok 2013**

1. Identyfikacja programu

Państwo członkowskie: Rzeczypospolita Polska

Choroba: afrykański pomór świń (African swine fever)

Okres realizacji programu: od 2 lipca do 31 grudnia 2013r.

2. Dane historyczne dotyczące rozwoju epidemiologicznego afrykańskiego pomoru świń

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nigdy nie stwierdzono afrykańskiego pomoru świń (ASF). W 2007 roku wirus ASF rozprzestrzenił się z pierwotnego ogniska w Gruzji na terytorium Europy. Wirus prawdopodobnie został przeniesiony poprzez odpady kuchenne, które zostały użyte do karmienia świń, pochodzące ze statku płynącego z Afryki, który zawinął do portu w Poti (Gruzja). Po wprowadzeniu wirusa ASF na kontynent europejski choroba bardzo szybko rozprzestrzeniła się na terytorium Armenii, Azerbejdżanu oraz Federacji Rosyjskiej. Do końca lipca 2013 roku na terytorium Federacji Rosyjskiej wykryto ponad 300 ognisk choroby. W sierpniu 2012 roku ognisko choroby zostało stwierdzone w południowo-wschodniej części Ukrainy. W czerwcu 2013 roku białoruskie władze weterynaryjne potwierdziły wykrycie ASF we wsi Czapuń w obwodzie grodzieńskim, 170 km od granicy z Rzeczypospolitą Polską oraz w Witebsku w północno-wschodniej części Białorusi, 450 km od granicy z Rzeczypospolitą Polską. Istnieje duże prawdopodobieństwo dalszego szerzenia się wirusa, ze względu na znaczący ruch osobowy i tranzytowy między tymi państwami, zwiększający ryzyko nielegalnego przewiezienia produktów żywnościowych skażonych wirusem lub przeniesienia wirusa poprzez środki transportu lub podróżnych oraz wśród zwierząt wolno żyjących w krajach

nadbałtyckich i na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z uwagi na granice między państwami nadbałtyckimi (w tym Polską) a Białorusią, przebiegające przez duże kompleksy leśne, co ułatwia przemieszczanie się dzikich zwierząt. Od 2011 roku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prowadzony jest monitoring w kierunku ASF. Badania monitoringowe w kierunku wykrycia ASF prowadzone są w pasie przygranicznym o szerokości 40 km (wzdłuż granicy północnej z Obwodem Kaliningradzkim i wschodniej z Litwą, Białorusią i Ukrainą) obejmującym części województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, mazowieckiego i podkarpackiego. Próbkę pobierane są od padłych świń (na podstawie analizy ryzyka) oraz padłych i odstrzelonych dzików.

3. Opis programu

Zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.), ASF należy do chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej Program wprowadzony jest w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, po jego zatwierdzeniu przez Komisję Europejską.

Szacowane ogólne koszty realizacji programu mającego na celu wczesne wykrycie występowania zakażeń wirusem wywołującym afrykańskiego pomoru świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w roku 2013 wynoszą 5 188 549,15 zł (1 250 252,77 euro). Wszystkie koszty realizacji programu podlegają współfinansowaniu ze środków Komisji Europejskiej. Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2013, w ramach limitu wydatków właściwej części budżetowej.

Szacunkowe koszty realizacji programu w 2013 roku wyrażone w zł zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zawartego w „Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja maj 2013 r.” z dnia 13 maja 2013 r. opublikowanych przez Ministerstwo Finansów.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania chorób zakaźnych zwierząt), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej oraz w części 85 – budżety wojewodów działu 010 – rolnictwo i łowiectwo rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego w ustawie budżetowej na rok 2013.

3.1. Cel programu

Celem programu jest ochrona terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz terytorium Unii Europejskiej, przed przedostaniem się oraz rozprzestrzenianiem się wirusa ASF. Program obejmuje działania nakierowane na wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym ASF oraz zapobieganie przenoszenia się wirusa z obszarów, gdzie wirus występuje, poprzez:

- badania laboratoryjne przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą (drogowe przejście graniczne w Dorohusku),
- prowadzenie kampanii informacyjnych dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną przez Inspekcję Weterynaryjną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego oraz pasz, rolników, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa, mającej za zadanie podnieść świadomość oraz uwrażliwić społeczeństwo na zagrożenie, jakie wynika z wystąpienia ognisk ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- prowadzenie szkoleń przypominających dla lekarzy weterynarii i personelu pomocniczego, mających za zadanie przypomnieć oraz utrwalić wiedzę teoretyczną i praktyczną odnośnie ASF, co będzie nieodzowne w przypadku wystąpienia ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3.2. Realizacja programu

3.2.1. Podział terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na strefy wg kryterium zagrożenia wystąpienia ASF

Strefa I

Jest to strefa buforowa o najwyższym ryzyku wystąpienia ASF; do powyższej strefy zalicza się następujące powiaty:

- w województwie podlaskim: suwalski, Suwałki, sejneński, augustowski, sokólski, moniecki, białostocki, Białystok, bielski, hajnowski, siemiatycki,
- w województwie lubelskim: bialski, Biała Podlaska, radzyński, parczewski, lubartowski, włodawski, łęczyński, chełmski, Chełm,
- w województwie mazowieckim: łosicki, siedlecki, Siedlce, sokołowski.

Powyższe powiaty położone są w strefie 40 km od granicy z Białorusią. Strefa została wyznaczona na podstawie informacji otrzymanych z Polskiego Związku Łowieckiego, dotyczących analizy wędrówek dzików. Liczby stad świń w poszczególnych powiatach w strefie I są przedstawione w tabeli 1.

Województwo	Powiat	Liczba stad świń
podlaskie	suwalski	1370
	miasto Suwałki	28
	sejnieński	896
	augustowski	781
	sokólski	1811
	moniecki	1370
	białostocki	839
	miasto Białystok	8
	bielski	854
	hajnowski	318
	siemiatycki	669
lubelskie	bialski	4553
	Biała Podlaska	17
	radzyński	2429
	parczewski	1485
	lubartowski	2138
	włodawski	536

	łęczyński	1098
	chełmski	1182
	Chełm	6
mazowieckie	sokołowski	1719
	łosicki	1978
	siedlecki	2605
	Siedlce	8
	Suma	28 698

Tabela 1. Liczby stad świń w poszczególnych powiatach strefy I (źródło: ARiMR, stan na dzień 01.08. 2013)

Strefa II

Jest to strefa o wysokim ryzyku wystąpienia ASF; do powyższej strefy zalicza się następujące powiaty:

- w województwie warmińsko-mazurskim graniczące z Obwodem Kaliningradzkim: braniewski, bartoszycki, kętrzyński, węgorzewski, gołdapski,
- w województwie lubelskim graniczące z Ukrainą: hrubieszowski, tomaszowski,
- w województwie podkarpackim graniczące z Ukrainą: lubaczowski, jarosławski, Przemyśl, przemyski, bieszczadzki.

Do strefy II zalicza się również powiaty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (z wyłączeniem powiatów strefy I), w których:

- pogłowie świń wynosi, co najmniej 200 sztuk na 1 km² lub
- zlokalizowane są międzynarodowe porty lotnicze lub morskie.

Strefa III

Do powyższej strefy należą pozostałe powiaty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3.2.2. Realizacja programu w strefach wyznaczonych zgodnie z pkt 3.2.1

Strefa I

Na obszarze powiatów należących do strefy I wprowadza się stały obowiązek monitorowania zdrowia świń. W ramach powyższego obowiązku posiadacze świń zobowiązani są, aby codziennie rano i wieczorem kontrolować stan zdrowia zwierząt, a każdy przypadek podejrzenia choroby zakaźnej zwierząt zgłaszać niezwłocznie

zgodnie z art. 42 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt do organów Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Ponadto, posiadacze świń są zobowiązani do prowadzenia dokumentacji rejestrującej stan zdrowia zwierząt. Wpisy do powyższej dokumentacji powinny odbywać się raz dziennie. Dokumentacja winna zawierać co najmniej: oznakowanie gospodarstwa, datę wpisu, stan liczbowy świń na dzień dokonywania wpisu, liczbę padłych świń na dzień dokonywania wpisu oraz, w przypadku podejrzenia choroby zakaźnej, informację o zgłoszeniach podejrzeń zgodnie z art. 42 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. Nr 207, poz. 1370), w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, obowiązuje na tym obszarze zakaz uboju na użytek własny w gospodarstwie.

W przypadku utrzymywania w gospodarstwie pojedynczych sztuk świń, na posiadacza zwierzęcia nakłada się zakaz przemieszczeń zwierzęcia z gospodarstwa, z wyjątkiem przemieszczenia do rzeźni, w celu dokonania uboju na użytek własny, pod warunkiem zaopatrzenia zwierzęcia w oryginał świadectwa zdrowia wystawionego przez urzędowego lekarza weterynarii po uprzednim tymczasowym zidentyfikowaniu tego zwierzęcia.

W trakcie badania przed lub poubojowego w rzeźni, lekarz weterynarii zwraca szczególną uwagę na charakterystyczne dla ASF zmiany, w przypadku podejrzeń pobiera próbki do badań w kierunku ASF oraz postępuje zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. Nr 158, poz. 1658).

W strefie I pobierane są próbki do badań laboratoryjnych. Z obszaru każdego powiatu położonego w strefie I, urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki:

- 1) krwi od 29 świń; próbki powinny zostać pobrane z co najmniej 10 stad (maksymalnie 3 próbki ze stada); powyższa liczba próbek została określona na podstawie liczby próbek pobieranych w ramach badań kontrolnych w kierunku klasycznego pomoru świń zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa

i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 17 grudnia 2004 roku w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt (Dz. U. Nr 282, poz. 2813 z późn. zm.);

- 2) od świń (w tym także padłych) w przypadku, gdy padnięcia w stadzie wynoszą:
  - a) u prosiąt – powyżej 20 %,
  - b) u warchlaków - powyżej 10 %,
  - c) u tuczników - powyżej 5 %;próbki pobiera się od 5 % świń w gospodarstwie (w tym od świń padłych), jednak nie mniej niż 10 próbek; w pierwszej kolejności próbki pobiera się od świń żywych wykazujących podwyższoną lub obniżoną wewnętrzną ciepłotę ciała oraz od świń padłych; w przypadku gospodarstwa utrzymującego poniżej 10 świń – próbki pobiera się od wszystkich świń w gospodarstwie (w tym od świń padłych);
- 3) świń poddanych ubojowi na użytek własny;
- 4) od każdego padłego (z uwzględnieniem zwierząt zabitych podczas wypadków drogowych) lub odstrzelonego dzika; jednocześnie każda tusza odstrzelonego dzika powinna być oznakowana poprzez określenie numeru kolejnego tuszy, określenie koła łowieckiego, miejscowości i daty pozyskania tuszy.

Strefa II

W strefie II próbki do badań laboratoryjnych, pobierane są w następujący sposób.

Z obszaru każdego powiatu położonego w strefie II urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki:

- 1) krwi od 15 świń; próbki powinny zostać pobrane, z co najmniej 5 stad (maksymalnie 3 próbki ze stada) powyższa liczba próbek została określona na podstawie liczby próbek pobieranych w ramach badań kontrolnych w kierunku klasycznego pomoru świń zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 17 grudnia 2004 roku w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt;
- 2) od świń (w tym także padłych) w przypadku, gdy padnięcia w stadzie wynoszą:
  - a) u prosiąt – powyżej 20 %,
  - b) u warchlaków - powyżej 10 %,
  - c) u tuczników - powyżej 5 %;

próbki pobiera się od 5 % świń w gospodarstwie (w tym od świń padłych), jednak nie mniej niż 10 próbek; w pierwszej kolejności próbki pobiera się od świń żywych wykazujących podwyższoną lub obniżoną wewnętrzną ciepłotę ciała oraz od świń padłych; w przypadku gospodarstwa utrzymującego poniżej 10 świń – próbki pobiera się od wszystkich świń w gospodarstwie (w tym od świń padłych);

3) od każdego padłego lub odstrzelonego dzika

Strefa III

W strefie III próbki do badań laboratoryjnych, pobierane są w następujący sposób.

Z obszaru każdego powiatu położonego w strefie III urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki:

1) od świń (w tym także padłych) w przypadku, gdy padnięcia w stadzie wynoszą:

- a) u prosiąt – powyżej 20 %,
- b) u warchlaków - powyżej 10%,
- c) u tuczników - powyżej 5 %;

próbki pobiera się od 5 % świń w gospodarstwie (w tym od świń padłych), jednak nie mniej niż 10 próbek; w pierwszej kolejności próbki pobiera się od świń żywych wykazujących podwyższoną lub obniżoną wewnętrzną ciepłotę ciała oraz od świń padłych; w przypadku gospodarstwa utrzymującego poniżej 10 świń – próbki pobiera się od wszystkich świń w gospodarstwie (w tym od świń padłych);

2) od każdego padłego dzika;

3) od 10 % odstrzelonych dzików na obszarze powiatu, w którym liczba dzików wynosi, co najmniej 2 osobniki na 1 km²;

4) od 5 % odstrzelonych dzików na obszarze powiatu, w którym liczba dzików nie przekracza 2 osobników na 1 km².

3.2.3. Zasady dotyczące pobierania próbek, rodzaju pobieranych próbek, przesyłania próbek do badań laboratoryjnych oraz wykonywania badań laboratoryjnych

Próbki do badań laboratoryjnych, o ile to możliwe, pobiera się w ramach wizyt w gospodarstwie mających na celu pobranie próbek do badań kontrolnych w kierunku klasycznego pomoru świń, które przeprowadza się zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 17 grudnia 2004 roku

w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt.

Próbki do badań laboratoryjnych w kierunku ASF powinny być pobierane oddzielnie od próbek pobieranych do badań kontrolnych w kierunku klasycznego pomoru świń.

Rodzaje próbek pobieranych do badań laboratoryjnych od żywych, padłych, ubitych świń oraz padłych i odstrzelonych dzików określone są w rozdziale V lit. b załącznika do decyzji Komisji Europejskiej 2003/422/WE z dnia 26 maja 2003 r. zatwierdzającej podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. L 143 z 11.6.2003, str. 35, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 39, str. 59).

Próbki pobrane od żywych świń, świń ubitych na użytek własny oraz odstrzelonych dzików bada się metodą PCR.

Próbki pobrane od padłych świń i dzików bada się metodą PCR oraz, jeżeli możliwe jest pobranie próbek do badań, metodą ELISA.

Wszystkie badania laboratoryjne przeprowadzane w ramach programu wykonywane są w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym - Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach.

3.3. Wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą

Wzmocnienie środków bioasekuracji polega na:

- wyłożeniu mat dezynfekcyjnych dla wjeżdżających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pojazdów w celu dezynfekcji kół tych pojazdów,
- dokonywaniu, w miarę potrzeb, pełnego oczyszczania i dezynfekcji pojazdów wjeżdżających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- utrzymaniu w odpowiednim stanie technicznym oraz funkcjonalnym (uzupełnianie środków dezynfekcyjnych) ww. środków bioasekuracji,
- informowaniu podróżnych o zakazach i nakazach związanych z zagrożeniem wystąpienia ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3.4. Przeprowadzenie kampanii informacyjnej dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną przez Inspekcję Weterynaryjną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego oraz pasz, rolników, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa

W ramach programu publikowane są ulotki zawierające następujące dane: opis choroby oraz jej objawy, informację o sposobie rozprzestrzeniania się choroby, instrukcję postępowania posiadacza zwierząt w związku z podejrzeniem lub wystąpieniem choroby, informację o przysługujących odszkodowaniach. Druk ulotek odbywa się w drukarniach, a ich dystrybucja za pośrednictwem terenowych organów Inspekcji Weterynaryjnej. Ulotki są dystrybuowane na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wśród podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego oraz pasz, posiadaczy świń, myśliwych, w tym kół łowieckich, sołtysów, wójtów, burmistrzów. Drukuje się i dystrybuuje 350 000 ulotek. Informacje o istniejącym zagrożeniu przekazywane są również poprzez media w postaci m.in.: audycji informacyjnych, w których przekazuje się informacje na temat choroby oraz ewentualnych dróg jej rozprzestrzeniania, a także informacje o postępowaniu w przypadku podejrzenia lub wystąpienia choroby.

3.5. Przeprowadzenie szkoleń przypominających dla lekarzy weterynarii i personelu pomocniczego

W ramach programu przeprowadzany jest cykl jednodniowych szkoleń przypominających w każdym z województw, prowadzonych przez wojewódzkich lekarzy weterynarii. Tematyka szkoleń obejmuje przede wszystkim etiologię choroby, objawy kliniczne, diagnostykę różnicową, zasady pobierania i przesyłania materiału do badań laboratoryjnych, postępowanie w przypadku stwierdzenia wystąpienia choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Uczestnicy ww. szkoleń (pracownicy powiatowych inspektoratów weterynarii) organizują jednodniowe szkolenia kaskadowe w miejscu swojej pracy. W 2013 r. przeprowadza się 16 szkoleń w wojewódzkich inspektoratach weterynarii oraz 305 szkoleń kaskadowych w 305 powiatowych inspektoratach weterynarii. W szkoleniach tych biorą udział zarówno lekarze weterynarii pracujący w Inspekcji Weterynaryjnej, lekarze wolnej praktyki, w tym lekarze weterynarii wyznaczeni do wykonywania czynności urzędowych, jak i personel pomocniczy.

4. Środki przewidziane programem

4.1. Podsumowanie środków przewidzianych programem

Działania podejmowane w związku z realizacją programu: 2013 rok

kontrola, monitoring

badania

inne (środki bioasekuracji, kampania informacyjna)

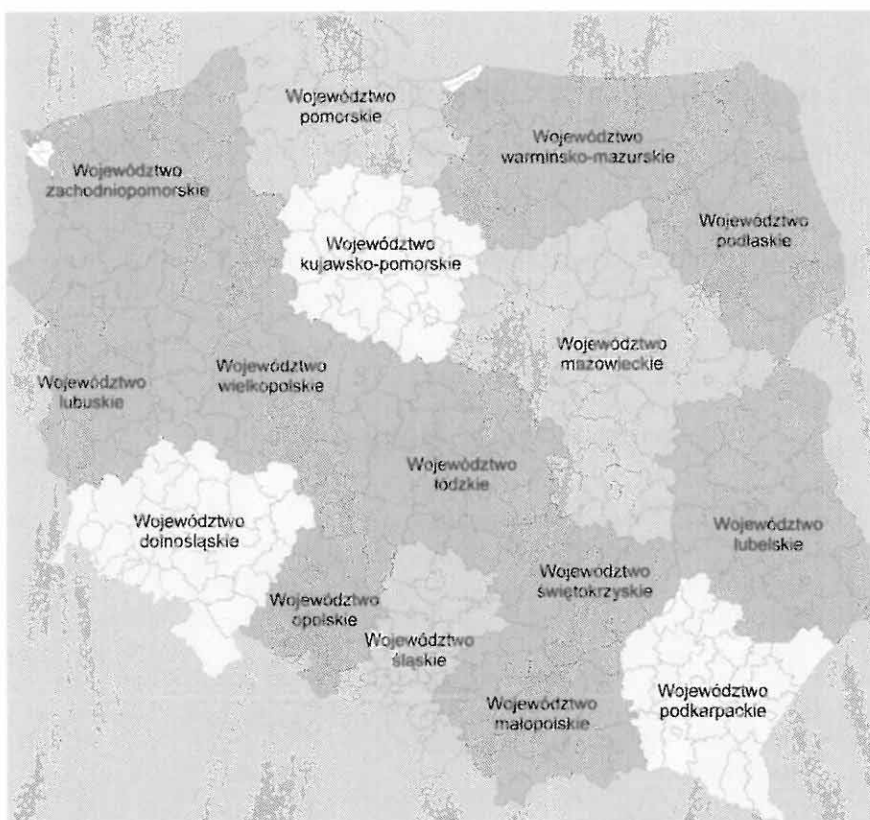
4.2. Władza centralna odpowiedzialna za nadzór i koordynację realizowanego programu

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu mającego na celu wykrycie występowania zakażeń czynnikami wywołującymi choroby zakaźne zwierząt oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia takich chorób. W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

Odpowiedzialność terenowych organów Inspekcji Weterynaryjnej za realizację programów określona została w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 roku o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2010 Nr 112, poz. 744, z późn. zm.) oraz w ustawie z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.3. Opis i określenie obszarów geograficznych i administracyjnych, na których program będzie realizowany

Program wprowadza się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Programem będzie objętych 16 województw, w skład, których wchodzi 314 powiatów oraz 66 miast na prawach powiatów.

Rysunek 1. Podział administracyjny Polski.

4.4 Opis środków przewidzianych w programie

4.4.1. Powiadomienie o ASF

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt, posiadacz zwierząt jest zobowiązany do natychmiastowego zgłoszenia podejrzenia choroby. Obowiązek ten realizują również osoby mające kontakt ze zwierzętami, w szczególności przy wykonywaniu obowiązków służbowych lub zawodowych, z tym że lekarz weterynarii wezwany do zwierzęcia w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania informuje posiadacza zwierzęcia o obowiązkach określonych w ust. 1 i nadzoruje ich wykonanie do czasu przybycia powiatowego lekarza weterynarii lub osoby przez niego upoważnionej. Zgłoszenia należy dokonać do powiatowego lekarza weterynarii bezpośrednio albo za pośrednictwem najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej lub właściwego miejscowo organu samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza, prezydenta miasta).

4.4.2. Zwierzęta i populacja zwierząt objęte programem

Zgodnie z danymi Inspekcji Weterynaryjnej, na dzień 31 grudnia 2012 roku pogłowie świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosiło 11 460 221 sztuk. Liczbę sztuk świń w poszczególnych województwach przedstawia tabela 2.

województwo	pogłowie świń
dolnośląskie	219,504
kujawsko-pomorskie	1,483,279
lubelskie	779,864
lubuskie	315,856
łódzkie	960,263
małopolskie	245,957
mazowieckie	952,154
opolskie	650,287
podkarpackie	164,164
podlaskie	357,073
pomorskie	651,037
śląskie	321,180
świętokrzyskie	360,416
warmińsko-mazurskie	642,097
wielkopolskie	2,779,758
zachodniopomorskie	577,332
RAZEM	11,460,221

Tabela 2. Liczba sztuk świń w poszczególnych województwach (źródło: Inspekcja Weterynaryjna).

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w łowieckim roku gospodarczym 2011/2012, liczba dzików wynosiła 255 800 sztuk. Liczbę dzików w poszczególnych województwach przedstawia tab. 3.

województwo	pogłowie dzików (w tys. sztuk)
dolnośląskie	24,0

kujawsko-pomorskie	12,0
lubelskie	16,0
lubuskie	19,7
łódzkie	7,7
małopolskie	5,6
mazowieckie	16,5
opolskie	10,3
podkarpackie	9,7
podlaskie	13,1
pomorskie	17,9
śląskie	8,2
świętokrzyskie	4,8
warmińsko-mazurskie	25,5
wielkopolskie	27,1
zachodniopomorskie	37,6
RAZEM	255,8

Tabela 3. Liczba sztuk dzików w poszczególnych województwach (źródło: GUS, stan na dzień 10 marca 2012 r.).

4.4.3. Identyfikacja i rejestracja zwierząt oraz gospodarstw

Podstawy prawne:

- 1) ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2008 Nr 204, poz. 1281, z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 133, poz. 921, z późn. zm.);
- 3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie sposobu oznakowania bydła, owiec i kóz oraz świń, określenia wzorów znaków identyfikacyjnych oraz wymagań i warunków technicznych kolczyków dla zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 220, poz. 1635, z późn. zm.).

Oznakowania świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dokonuje się przez założenie kolczyka na lewą małżowinę uszną zwierzęcia lub wytatuowanie w obu małżowinach usznych albo na grzbiecie zwierzęcia numeru siedziby stada, nadanego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, koszty związane z oznakowaniem świń ponosi ich posiadacz.

W przypadku świń, dla których na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich istnieje obowiązek prowadzenia rejestru i księgi, dokonuje się indywidualnego oznakowania każdej świni. Koszty związane z indywidualnym oznakowaniem świń w stadzie w takim przypadku ponosi ich posiadacz.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt posiadacz zwierząt zobowiązany jest do dokonania zgłoszenia rejestrującego do biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w celu uzyskania numeru siedziby stada, nie później niż w dniu wprowadzenia pierwszej świni do siedziby stada.

4.4.4. Kwalifikacja zwierząt i stad

Została opisana w ust. 3.2.1.

4.4.5. Zasady przemieszczania zwierząt

Zgodnie z art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, na podstawie aktów prawa miejscowego właściwy miejscowo wojewoda może wprowadzić obowiązek zaopatrywania wszystkich przemieszczanych świń w świadectwo zdrowia, wystawiane przez organ Inspekcji Weterynaryjnej lub upoważnionego przez ten organ urzędowego lekarza weterynarii na podstawie art. 16 lub 18 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, które zawiera, co najmniej:

- a) nazwę organu wydającego świadectwo,
- b) numer świadectwa,
- c) liczbę świń,
- d) numery identyfikacyjne świń,
- e) pochodzenie świń,
- f) miejsce przeznaczenia świń,
- g) środek transportu świń i jego numer rejestracyjny,
- h) poświadczenie o spełnianiu wymagań zdrowotnych dotyczących świń ustalonych w przepisach ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie,
- i) informację o występowaniu choroby Aujeszky'ego w stadzie pochodzenia świń,

j) datę, pieczęć i podpis właściwego urzędowego lekarza weterynarii.

Ponadto, na terytorium całego kraju, przemieszczenia świń odbywają się na zasadach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania i monitorowania choroby Aujeszky'ego u świń (Dz. U. z 2012 r. 1440, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 3 ust 2 pkt 5 lit. b w związku z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, nadzór nad przemieszczaniem zwierząt sprawuje powiatowy lekarz weterynarii.

4.4.6. Zastosowane badania i plany pobierania

Zostały opisane w punkcie 3.2.2.

4.4.7. Zastosowanie szczepionki i programy szczepień

Nie dotyczy.

4.4.8. Informacje i ocena dotycząca środków bezpieczeństwa biologicznego (zarządzanie i infrastruktura)

Zostały opisane w punkcie 3.3.

4.4.9. Środki w przypadku wyniku dodatniego

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń, w przypadku stwierdzenia choroby w gospodarstwie, powiatowy lekarz weterynarii wyznacza je jako ognisko choroby oraz:

- 1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne, w tym pobiera, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, reprezentatywną ilość próbek od świń zabitych i wysyła je do badań laboratoryjnych;
- 2) nakazuje:
  - a) niezwłoczne zabicie wszystkich świń,
  - b) zniszczenie:
    - zwłok świń,
    - materiału biologicznego świń, pobranego w okresie od dnia prawdopodobnego wprowadzenia czynnika zakaźnego do gospodarstwa do dnia stwierdzenia choroby w gospodarstwie,

- mięsa pozyskanego ze świń ubitych w okresie od dnia prawdopodobnego wprowadzenia czynnika zakaźnego do gospodarstwa do dnia stwierdzenia choroby w tym gospodarstwie,,
  - c) zniszczenie przedmiotów i substancji, które mogły zostać skażone, w tym środków żywienia zwierząt oraz materiałów jednorazowego użytku, stosowanych w szczególności do zabijania, jeżeli jest niemożliwe ich skuteczne odkażenie,
  - d) oczyszczenie i odkażenie, a jeżeli to konieczne także dezynsekcję pomieszczeń, w których przebywały świny, środków transportu używanych do transportu świń lub ich tusz oraz przedmiotów, sprzętu, ściółki, obornika i gnojowicy, które mogły być skażone;
- 3) wysyła próbki, pobrane zgodnie z instrukcją diagnostyczną, do badań laboratoryjnych w celu wykrycia wirusa choroby - w przypadku pierwotnego ogniska choroby - i jego identyfikacji.

4.4.10. System odszkodowań dla właścicieli zwierząt poddanych ubojowi i uśmierconych

Odszkodowania wypłacane są zgodnie z art. 49 oraz 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.11. Kontrola wdrażania programu i sprawozdawczość

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację m.in. programu mającego na celu wykrycie występowania zakażeń czynnikami wywołującymi choroby zakaźne zwierząt lub poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia takich chorób w przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

5. Korzyści wynikające z realizacji programu

Przeprowadzenie działań objętych niniejszym programem przyczyni się do ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a przez to terytorium Unii Europejskiej, przed

przeniesieniem wirusa ASF. Odpowiednio wczesne wykrycie wirusa pozwoli na podjęcie adekwatnych działań zapobiegających jego rozprzestrzenianiu się, a tym samym ograniczenie strat ekonomicznych z tego tytułu.

6. Dane dotyczące rozwoju epidemiologicznego w ciągu ostatnich pięciu lat

6.1. Rozwój choroby

Nie dotyczy.

6.1.2. Dane dotyczące zwierząt

Nie dotyczy.

6.2. Dane rozwarstwione dotyczące badań w ramach nadzoru i badań laboratoryjnych

Nie dotyczy.

6.3. Dane dotyczące zakażenia

Nie dotyczy.

6.4. Dane dotyczące statusu pod koniec każdego roku

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nigdy nie stwierdzono ASF.

6.5. Dane dotyczące programów szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

6.6. Dane dotyczące dzikiej zwierzyny

6.6.1. Oszacowanie liczebności populacji dzikiej zwierzyny

Wyniki w tym zakresie przedstawia Tabela 4.

województwo	gatunek zwierząt	metoda szacowania	oszacowana liczebność populacji w tys. sztuk	
dolnośląskie	dzik	dane Głównego Urzędu Statystycznego	24	
kujawsko-pomorskie	dzik		12	
lubelskie	dzik		16	
lubuskie	dzik		19,7	
łódzkie	dzik		7,7	
małopolskie	dzik		5,6	
mazowieckie	dzik		16,5	
opolskie	dzik		10,3	
podkarpackie	dzik		9,7	
podlaskie	dzik		13,1	
pomorskie	dzik		17,9	
śląskie	dzik		8,2	
świętokrzyskie	dzik		4,8	
warmińsko-mazurskie	dzik		25,5	
wielkopolskie	dzik		27,1	
zachodniopomorskie	dzik		37,6	
łącznie				255,8

Tabela 4. Liczba sztuk dzików w poszczególnych województwach (źródło: Główny Urząd Statystyczny).

6.6.2. Nadzór nad chorobami i inne w odniesieniu do dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

6.6.3. Dane dotyczące szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

7. Założenia programu

7.1. Założenia w zakresie badań laboratoryjnych

Liczbę planowanych badań laboratoryjnych przedstawiają tabele 5 i 6.

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbki	Cel	Liczba planowanych badań laboratoryjnych

STREFA I	PCR	świnie	Krew, narządy	Wykrycie ASF	1 277
STREFA I	ELISA, PCR	świnie	Krew, narządy	Wykrycie ASF	60
STREFA II	PCR	świnie	Krew, narządy	Wykrycie ASF	720
STREFA II	ELISA, PCR	świnie	Krew, narządy	Wykrycie ASF	120
STREFA III	ELISA, PCR	świnie	Krew, narządy	Wykrycie ASF	309
RAZEM					2 486

Tabela 5. Liczba planowanych badań laboratoryjnych świń w roku 2013.

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbki	Cel	Liczba planowanych badań laboratoryjnych
STREFA I	PCR	dziki	Krew, narządy	Wykrycie ASF	480
STREFA I	ELISA,PCR	dziki	Krew, narządy	Wykrycie ASF	6
STREFA II	PCR	dziki	Krew, narządy	Wykrycie ASF	960
STREFA II	ELISA, PCR	dziki	Krew, narządy	Wykrycie ASF	12
STREFA III	PCR	dziki	Krew, narządy	Wykrycie ASF	6 180
STREFA III	ELISA, PCR	dziki	Krew, narządy	Wykrycie ASF	77

RAZEM	7 715
-------	-------

Tabela 5. Liczba planowanych badań laboratoryjnych dzików w roku 2013.

7.1.1. Założenia w zakresie badań diagnostycznych

Zostały opisane w punkcie 3.2.1.

7.1.2. Założenia w zakresie badania stad i zwierząt

Zostały pisane w punkcie 3.2.1.

7.2. Założenia w zakresie kwalifikacji stad i zwierząt

Nie dotyczy.

7.3. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia

7.3.1. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

7.3.2. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

8. Szczegółowa analiza kosztów programu¹

8.1. Koszty programu prowadzonego w strefie I

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy Wspólnoty (tak/nie)
1. Badania laboratoryjne							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie żywe	696 próbek	9,92	6 904,32	2,39	1 663,69	tak
	świnie padłe	60 próbek	37,20	2 232,00	8,96	537,83	tak
	świnie na użytek własny	581 próbek	10,23	5 943,63	2,47	1 432,20	tak
	dziki padłe	6 próbek	74,40	446,40	17,93	107,57	tak
	dziki odstrzelone	480 próbek	18,60	8 928,00	4,48	2 151,33	tak
	koszty dojazdów	18 230 km	0,80	14 584,00	0,19	3 514,22	tak
1.2. Koszt analizy	Test PCR	1 823 badań	324,00	590 652,00	78,07	142 325,78	tak

	ELISA	66 badań	56,00	3 696,00	13,49	890,60	tak
2. Czyszczenie i dezynfekcja	Środki dezynfekcyjne	16 opakowań	652,00	10 432,00	157,11	2 513,73	tak
3. Materiały eksploatacyjne i sprzęt specjalny	Maty dezynfekcyjne	36 sztuk	1 450,00	52 200,00	349,40	12 578,31	tak
	Sprzęt do ręcznego oczyszczania i odkażania	7 kompletów	50 000	350 000	12 048,19	84 337,35	tak
4. Inne koszty							
	Koszty wydruku ulotek informacyjnych	50 000 sztuk	0,59	29 500,00	0,14	7 108,43	tak
	Koszty przeprowadzonych szkoleń	40 szkoleń	3 000,00	120 000,00	722,89	28 915,66	tak
RAZEM				1 195 518,3	5	288 076,70	+/- 0,01

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono wg kursu euro 4,15 zł zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 13 maja 2013 r. dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja maj 2013 r.

Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2013 realizacji programu w ramach limitu wydatków właściwej części budżetowej.

8.2. Koszty programu prowadzonego w strefie II

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy Wspólnoty (tak/nie)
1. Badania laboratoryjne							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie żywe	720 próbki	9,92	7 142,40	2,39	1 721,06	tak
	świnie padłe	120 próbek	37,20	4 464,00	8,96	1 075,66	tak
	dziki padłe	12 próbek	74,40	892,80	17,93	215,13	tak
	dziki odstrzelone	960 próbki	18,60	17 856,00	4,48	4 302,65	tak
	koszty dojazdów	18 120 km	0,80	14 496,00	0,19	3 493,01	tak
1.2. Koszt analizy	Test PCR	1 812 badań	324,00	587 088	78,07	141 466,99	tak

	ELISA	132 badań	56,00	7 392,00	13,49	1 781,20	tak
2. Inne koszty							
	Koszty wydruku ulotek informacyjnych	80 000 sztuk	0,59	47 200	0,14	11 373,49	tak
	Koszty przeprowadzonych szkoleń	60 szkoleń	3 000,00	180 000	722,89	43 373,49	tak
RAZEM				866 531,20		208 802,68 +/- 0,02	

8.3. Koszty programu prowadzonego w strefie III

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy Wspólnoty (tak/nie)
1. Badania laboratoryjne							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie padłe	309 próbki	37,20	11 494,80	8,96	2 769,83	tak
	dziki padłe	77 próbek	74,40	5 728,8	17,93	1 380,43	tak

	dziki odstrzelone	6 180 próbki	18,60	114 948,00	4,48	27 698,31	tak
	koszty dojazdów	65 660 km	0,80	52 528,00	0,19	12 657,35	tak
1.2. Koszt analizy	Test PCR	6 566 badań	324,00	2 127 384,00	78,07	512 622,65	tak
	ELISA	386 badań	56,00	21 616,00	13,49	5 208,67	
2. Inne koszty							
	Koszty wydruku ulotek informacyjnych	220 000 sztuk	0,59	129 800,00	0,14	31 277,11	tak
	Koszty przeprowadzonych szkoleń	221 szkoleń	3 000,00	663 000,00	722,89	159 759,04	tak
RAZEM				3 126 499,60		753 373,39	+/- 0,01

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wprowadzenia „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polski”, zwany dalej „Programem” stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz.1342, z późn. zm.). Działania objęte programem będą realizowane w okresie od 2 lipca do 31 grudnia 2013 r.

Układ i forma programu są zgodne z wymaganiami decyzji Komisji 2008/425/WE z 25 kwietnia 2008 r. ustanawiającej standardowe wymagania w zakresie przedkładania przez państwa członkowskie krajowych programów zwalczania, kontroli i monitorowania niektórych chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych w celu uzyskania finansowania wspólnotowego (Dz. Urz. UE L 159 z 18.06.2008, str. 1). Program zawiera również informacje określone w art. 57 ust. 2 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Stosownie do art. 57 ust. 6 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt Program został uzgodniony pod względem finansowym z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz pod względem merytorycznym z ministrem właściwym do spraw rolnictwa. Program został przesłany przez Głównego Lekarza Weterynarii do Komisji Europejskiej.

W wyniku przeprowadzonych uzgodnień z Komisją Europejską program został poszerzony o następujące informacje:

- w punkcie 3.2.1. dołączono tabelę odnoszącą się do liczby stad świń znajdujących się w poszczególnych powiatach strefy I;

- w punkcie 3.2.2. zostało określone dodatkowe zasady postępowania na terenie strefy I mające na celu działanie nakierowane na wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń. Działanie to obejmuje:

- stały obowiązek monitorowania przez właścicieli zdrowia świń,
- prowadzenie przez właścicieli świń dokumentacji rejestrującej stan zdrowia zwierząt,
- wprowadzenie na obszarze zakaz uboju na użytek własny w gospodarstwie w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z

ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;

- zakaz przemieszczania zwierząt w przypadku gospodarstw utrzymujących pojedyncze sztuki z wyjątkiem przemieszczenia do rzeźni, w celu dokonania uboju na użytek własny, pod warunkiem zaopatrzenia zwierzęcia w oryginał świadectwa zdrowia wystawionego przez urzędowego lekarza weterynarii po uprzednim tymczasowym zidentyfikowaniu tego zwierzęcia;
- zwrócenie w trakcie badania przed lub poubojowego w rzeźni przez lekarza weterynarii szczególnej uwagi na charakterystyczne dla ASF zmiany a także w przypadku podejrzeń pobieranie próbek do badań w kierunku ASF oraz postępowanie zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń

- w punkcie 3.2.2 zostało dopisane, iż próbki od padłych dzików w strefie I pobiera się z uwzględnieniem zwierząt zabitych podczas wypadków drogowych;

- w punktach 4.4.5. oraz 4.4.9. dokonano szczegółowego opisu zasad przemieszczania zwierząt oraz środków w przypadku wyniku dodatniego.

Zgodnie z art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej Program wprowadzony jest w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, po jego zatwierdzeniu przez Komisję Europejską.

Właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji Programu są organy Inspekcji Weterynaryjnej, tj. Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzki lekarz weterynarii oraz powiatowy lekarz weterynarii.

Afrykański pomór świń (African swine fever – ASF) to groźna, wysoce zakaźna i zaraźliwa choroba wirusowa świń domowych wszystkich ras oraz dzików. Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie wirusem ASF, w związku z czym choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia i życia. Jednakże, wystąpienie ASF skutkuje przede wszystkim narażeniem danego kraju na ogromne straty finansowe, związane w pierwszej kolejności z całkowitym zablokowaniem możliwości eksportu świń lub wieprzowiny do krajów trzecich, jak również z brakiem możliwości handlu zwierzętami oraz produktami pochodzenia zwierzęcego wewnątrz Unii Europejskiej. Ponadto, wystąpienie ASF niesie ze sobą konieczność wypłaty odszkodowań za

zwierzęta zabite z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej oraz poniesienia innych kosztów związanych ze zwalczaniem choroby. Strategia walki z chorobą polega na zlikwidowaniu wirusa w jak najkrótszym możliwym czasie. Obejmuje ona m. in. zabicie zwierząt w ognisku choroby i utylizację ich zwłok, kontrolę przemieszczania się zwierząt, ludzi, produktów pochodzenia zwierzęcego oraz sprzętu, oczyszczanie i dezynfekcję skażonych pomieszczeń i sprzętu, prowadzenie dochodzenia epizootycznego, perlustrację mającą na celu określenie zasięgu choroby oraz utworzenie obszarów zapowietrzonych i zagrożonych.

Szczegółowy sposób i tryb zwalczania ASF reguluje rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. Nr 158, poz. 1658).

Istotne jest również podejmowanie działań prewencyjnych minimalizujących ryzyko rozprzestrzeniania się wirusa, np. poprzez podnoszenie standardów bioasekuracji, przeprowadzanie szkoleń dla lekarzy weterynarii lub akcji informacyjnych dla posiadaczy świń.

Najczęstszą przyczyną zakażenia świń jest bezpośredni kontakt ze zwierzętami zakażonymi lub zakażonymi odpadkami żywnościowymi. W przypadku obszarów o wysokim zagęszczeniu gospodarstw utrzymujących świnie, rozprzestrzenianie się wirusa między gospodarstwami byłoby stosunkowo łatwe, głównie za pośrednictwem osób odwiedzających dane gospodarstwo lub poprzez zakażoną paszę, wodę czy sprzęt wykorzystywany do obsługi zwierząt.

Z uwagi na powyższe uwarunkowania, ASF na terytorium RP podlega obowiązkowi zgłaszania i zwalczania oraz zakazowi szczepień zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. *o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt* oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. *w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń* (Dz. U. Nr 159, poz. 1658). Wystąpienie tej choroby podlega ponadto obowiązkowi zgłaszania do Komisji Europejskiej oraz innych państw członkowskich Unii Europejskiej, jak również do Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (OIE). ASF nie był nigdy notowany na terytorium RP.

W 2007 roku wirus ASF rozprzestrzenił się na terytorium Europy z pierwotnego ogniska w Gruzji. Wirus prawdopodobnie został przeniesiony poprzez odpady kuchenne pochodzące ze statku płynącego z Afryki do portu w Poti (Gruzja), które następnie zostały użyte do karmienia świń. Po wprowadzeniu wirusa ASF na

kontynent europejski, choroba bardzo szybko rozprzestrzeniła się na terytorium Armenii, Azerbejdżanu oraz Federacji Rosyjskiej. Do końca lipca 2013 roku na terytorium Federacji Rosyjskiej wykryto ponad 300 ognisk choroby. W sierpniu 2012 roku ognisko choroby zostało stwierdzone w południowo-wschodniej części Ukrainy. W czerwcu 2013 roku białoruskie władze weterynaryjne potwierdziły wykrycie ASF we wsi Czapuń w obwodzie grodzieńskim, 170 km od granicy z Polską oraz w Witebsku w północno-wschodniej części Białorusi, 450 km od granicy z Polską.

Istnieje duże prawdopodobieństwo dalszego szerzenia się wirusa poprzez znaczący ruch osobowy i tranzytowy między tymi państwami, zwiększający ryzyko nielegalnego przewiezienia produktów żywnościowych skażonych wirusem lub przeniesienia wirusa poprzez środki transportu lub podróżnych oraz wśród zwierząt wolno żyjących w krajach nadbałtyckich i na terytorium RP, z uwagi na duże kompleksy leśne na granicy między państwami nadbałtyckimi (w tym Polską) a Białorusią.

W związku z niestabilną sytuacją związaną z ASF na terytorium Federacji Rosyjskiej oraz Białorusi, oraz wysokim prawdopodobieństwem przeniesienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej istnieje potrzeba wprowadzenia programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Program obejmuje następujące działania:

- wprowadzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej monitoringu w kierunku ASF,
- wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą,
- przeprowadzenie kampanii informacyjnej dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego oraz pasz, rolników, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa,
- przeprowadzenie szkoleń przypominających dla lekarzy weterynarii pracujących w Inspekcji Weterynaryjnej, lekarzy wolnej praktyki, w tym lekarzy weterynarii wyznaczonych do wykonywania czynności urzędowych, jak dla i personelu pomocniczego.

W powyższym programie zostały określone nakazy odnoszące się do prowadzenia przez rolników utrzymujących w strefie I świnie, stałego monitorowania zdrowia zwierząt oraz prowadzenia dokumentacji rejestracyjnej stanu zdrowia. Nakazy te, zawarte w programie po sugestjach Komisji Europejskiej, nakierowane są na wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń.

Należy podkreślić, że poważne zagrożenie przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) na terytorium RP wystąpiło 22 czerwca 2013r., czyli w dniu ogłoszenia przez białoruskie służby weterynaryjne ogniska tej choroby w obwodzie grodzieńskim. Główny Lekarz Weterynarii uzyskał informację o możliwości składania programów współfinansowanych przez Komisję Europejską w dniu 18 lipca br. skierowaną do Polski, Litwy, Łotwy i Estonii.

W dniu 10 września br., na posiedzeniu Stałego Komitetu ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt, przegłosowana została decyzja wykonawcza Komisji odnośnie wkładu finansowego Unii dla wdrożenia nadzoru oraz innych środków kontrolnych wprowadzonych na terytorium Estonii, Łotwy, Litwy i Polski w związku z afrykańskim pomorem świń. Następnie w dniu 11 października br. została notyfikowana Polsce decyzja wykonawcza Komisji Nr 2013/498/UE z dnia 10 października 2013 r. dotycząca wkładu finansowego Unii z tytułu nadzoru i innych środków nadzwyczajnych wprowadzonych w Estonii, Łotwie, Litwie i w Polsce przeciwko afrykańskiemu pomorowi świń w sąsiednich państwach trzecich (Dz. U. L 272 z 12.10.2013r., s.47).

Zgodnie z ww. decyzją wszystkie koszty realizacji programu podlegają współfinansowaniu ze środków Komisji Europejskiej, przy czym kwota współfinansowania wyniesie nie więcej niż:

- 50 % kosztów poniesionych na pobranie próbek oraz badania laboratoryjne w strefie I, tj. 20 000 euro;
- 100 % kosztów poniesionych na materiały eksploatacyjne i sprzęt do odkażania i oczyszczania oraz zakup środków dezynfekcyjnych w strefie I, tj. 98 000 euro;
- 50 % kosztów poniesionych na kampanię informacyjną i szkolenia w strefie I, tj. 25 000 euro.

Zgodnie z art. 1 ww. decyzji, współfinansowaniu podlegać będą koszty poniesione na zabezpieczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed afrykańskim pomorem świń począwszy od dnia 2 lipca br. Środki prewencyjne i

rozpoznawcze przewidziane Programem są już realizowane przez organy Inspekcji Weterynaryjnej.

Proponuje się zatem, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie w dniu następującym po dniu ogłoszenia. Zastosowanie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197 poz. 1172, z późn. zm.) jest właściwe w przedmiotowym przypadku, gdyż niezbędne jest jak najszybsze wdrożenie opisanych w programie zasad jako norm prawa powszechnie obowiązującego. Należy podkreślić, że program ten ma duże znaczenie dla zapobiegania przeniesienia się ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w związku z faktem, że Polska jest jednym z największych producentów trzody chlewnej w Unii Europejskiej, ma tym samym również duże znaczenie dla gospodarki narodowej.

Ponadto program jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Tym samym niewdrożenie w odpowiednim terminie projektu rozporządzenia spowoduje zmniejszenie lub wstrzymanie dofinansowania z Unii Europejskiej.

Tym samym należy uznać, że za takim terminem wejścia w życie projektowanego rozporządzenia przemawia ważny interes społeczny i państwa, a zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia nie zawiera norm technicznych, wobec czego nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych i pozalegisacyjnych Rady Ministrów.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowane rozporządzenie

Wprowadzenie programu do realizacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie miało wpływ na:

- 1) posiadaczy świń;
- 2) myśliwych;
- 3) organy Inspekcji Weterynaryjnej, zarówno bezpośrednio zaangażowane w realizację programu – powiatowych i wojewódzkich lekarzy weterynarii, jak również organ nadzorujący realizację programu – Głównego Lekarza Weterynarii;
- 4) lekarzy weterynarii wyznaczonych do wykonywania czynności urzędowych, w tym do badania świń przeznaczonych do uboju i mięsa z tych zwierząt;
- 5) zarządców przejść granicznych
- 6) Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, Zakład Chorób Świń.

2. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Szacunkowe koszty realizacji programu w 2013 roku wyrażone w zł zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zawartego w „Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja maj 2013 r.” z dnia 13 maja 2013 r. opublikowanych przez Ministerstwo Finansów.

Finansowanie projektowanego programu będzie odbywać się ze środków określonych w ustawie budżetowej na rok 2013 w: części 83 – rezerwy celowe, dziale 758 – różne rozliczenia, rozdziale 75818 – rezerwy ogólne i celowe, poz. 12 przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej; części 85 – budżety wojewodów, dziale 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziale 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

Koszt prowadzenia programu został oszacowany na 5 188 549,15 zł. Ww. decyzja wykonawcza Komisji Nr 2013/498/UE z dnia 10 października 2013 r. zatwierdza wysokość i zasady udzielenia/rozliczenia wkładu finansowego Unii w koszty działań podejmowanych w 2013 r. m.in. na terytorium RP, celem przeciwdziałania przeniesieniu ASF na terytorium kraju (kwota ok. 400 000 zł, współfinansowane w 100%) i ewentualne wczesne wykrycie wystąpienia tej choroby na terytorium RP (kwota ok. 80 000 zł, współfinansowane w 50%), jak również na kampanię uświadamiającą (kwota ok. 100 000 zł, współfinansowane w 50%).

Należy również wziąć pod uwagę, że ryzyko przeniesienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ASF jest wysokie, zaś w przypadku wystąpienia tej choroby, koszty związane z jej wystąpieniem mogą być niewspółmiernie wysokie w porównaniu do kosztów realizacji programu i osiągnąć w ciągu kilku lat ok. 0,2 – 1% Produktu Krajowego Brutto (PKB), tj. od 600 mln zł do 3 mld zł.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Mając na uwadze fakt, że projektowana regulacja nie powoduje skutków finansowych w zakresie zwiększenia wydatków lub zmniejszenia dochodów jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, nie podlega wymogom, o których mowa w art. 50 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.).

3. Wpływ projektowanego rozporządzenia na rynek pracy

Realizacja Programu, po wprowadzeniu go w życie projektowanym rozporządzeniem Rady Ministrów, nie będzie wymagać zatrudnienia dodatkowych pracowników w powiatowych i wojewódzkich inspektoratach weterynarii oraz w Głównym Inspektoracie Weterynarii. Pobieranie próbek do badań laboratoryjnych będzie wykonywane przez urzędowych lekarzy weterynarii. Wykonywanie pozostałych zadań przewidzianych w programie będzie realizowane przez urzędowych lekarzy weterynarii lub pracowników innych organów administracji publicznej.

4. Wpływ projektowanego rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowane rozporządzenie będzie miało korzystny wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa epizootycznego populacji świń i dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a tym samym na funkcjonowanie gospodarstw i przedsiębiorstw związanych z branżą mięsną, co przyczyni się do utrzymania ich konkurencyjności na rynku unijnym i rynkach państw trzecich.

Badania laboratoryjne przeprowadzone w ramach programu pozwolą na wczesne wykrycie wirusa ASF, co umożliwi niezwłoczne zastosowanie środków administracyjnych przewidzianych w przepisach o zwalczaniu tej choroby, w celu likwidacji jej ognisk. Pozwoli to na minimalizację strat wynikających z zamknięcia rynku unijnego i rynków państw trzecich oraz konieczności wykonania przez posiadaczy świń nałożonych nakazów i zakazów.

5. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny. Wprowadzenie w życie Programu będzie miało pośrednio pozytywny wpływ na sytuację i rozwój regionów, gdyż umożliwi uniknięcie strat gospodarczych wynikających ze zmniejszenia produkcji oraz zmobilizuje podmioty gospodarcze do większej dbałości o stan zdrowia utrzymywanych świń oraz podwyższenie standardów bioasekuracji w gospodarstwach.

6. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projekt rozporządzenia został przesłany do następujących podmiotów:

Krajowa Rada Izb Rolniczych, Rada Gospodarki Żywnościowej, Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych, Krajowy Związek Rolników Kótek i Organizacji Rolniczych, Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”. Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”, NSZZ RI „Solidarność”, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” Komisja Krajowa, Niezależny

Samorządny Związek Zawodowy Solidarność '80, Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”, Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”, Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP, Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników, Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”, Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „Regiony”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych, Konfederacja LEWIATAN, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Federacja Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Rolników i Organizacji Rolniczych, Krajowa Rada Spółdzielcza, Business Centre Club, Związek Rzemiosła Polskiego, Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Krajowa Izba Lekarsko – Weterynaryjna, Ogólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy Weterynarii Inspekcji Weterynaryjnej, Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” Pracowników Weterynarii, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Lekarzy Weterynarii Wolnej Praktyki „Medicus Veterinarius”, Rada Krajowa Sekretariatu Rolnictwa, Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”, Krajowy Związek Pracodawców – Producentów Trzody Chlewnej zs. w Warszawie, Polski Związek Łowiecki, Związek Powiatów Polskich, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Polskie Towarzystwo Nauk Weterynaryjnych.

Projekt został również na etapie uzgodnień społecznych przesłany do Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach.

Uwagi do projektu w ramach konsultacji społecznych zgłosiły:

Polski Związek Łowiecki.

Zgłoszono uwagę dotyczącą braku możliwości przeprowadzenia badań odstrzelonych dzików w liczbie przewidzianej w poszczególnych strefach, ze względu na to, że obecnie czas badania wynosi 14 dni, co wpływa na ograniczenie możliwości pozyskiwania dzików. Uwaga nie została uwzględniona. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach po przyjęciu do badań próbek w kierunku afrykańskiego pomoru świń 95% z nich zbadanych jest w ciągu 48 godzin (łącznie z przygotowaniem i wysłaniem wyniku). Pozostałe 5% próbek badanych jest najpóźniej w ciągu 72 godz. Ponadto, Główny Lekarz Weterynarii polecił Wojewódzkim Lekarzom Weterynarii zorganizowanie dowozu próbek w strefie I w taki sposób, aby

zapewnić szybkie otrzymanie wyniku z PIW-PIB w Puławach przez Inspekcję Weterynaryjną.

Uwzględniono natomiast propozycję dotyczącą wykreślenia z projektu obowiązku dotyczącego znakowania tusz odstrzelonych dzików w strefie II i III.

Uwaga dotycząca ograniczenia obowiązku pobierania próbek od wszystkich dzików tylko w strefie I nie została przyjęta, ze względu na fakt, że cel programu, przy tak niestabilnej sytuacji epizootycznej odnoszącej się do afrykańskiego pomoru świń w Federacji Rosyjskiej i na Białorusi, może zostać osiągnięty tylko przy pozostawieniu dotychczasowego brzmienia w tym zakresie.

Krajowa Rada Izb Rolniczych

Zgłoszono uwagę dotyczącą czasu realizacji programu od 1 lipca do 31 grudnia br. Uwagi nie uwzględniono. W uzasadnieniu rozporządzenia wyjaśniono, że zgodnie z art. 1 decyzji wykonawczej Komisji Nr 2013/498/UE, współfinansowaniu podlegać będą koszty poniesione na zabezpieczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed afrykańskim pomorem świń począwszy od dnia 2 lipca br. Środki prewencyjne i rozpoznawcze przewidziane Programem są już realizowane przez organy Inspekcji Weterynaryjnej. Jednocześnie wprowadzono autopoprawkę do projektu dotyczącą właściwego czasu prowadzenia działań objętych programem, bowiem zgodnie z ww. decyzją Komisji współfinansowanie dotyczy działań podejmowanych po dniu 1 lipca 2013 r., a więc od dnia 2 lipca 2013r.

Zwrócono uwagę, iż w projekcie zostało wielokrotnie użyte sformułowanie „hodowcy”, które opinii sugeruje, że przepisy rozporządzenia dotyczą gospodarstw, które zajmują się hodowlą, a nie chowem świń. Zgodnie z ustawą o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, hodowca to „osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, prowadząca hodowlę zwierząt i ich dokumentację hodowlaną” Tak, więc rozporządzenie nie dotyczyłoby posiadaczy zwierząt, którzy zajmują się chowem trzody chlewnej tj. produkcją prosiąt lub ich tuczem. Uwagę uwzględniono w ten sposób, iż zamiast pojęcia „hodowca” użyto pojęcia „posiadacz”.

Zgłoszono również uwagę dotyczącą zwiększenia liczby badań w strefie I oraz powiatach graniczących z obwodem kaliningradzkim przy pomniejszeniu liczby badanych stad w pozostałych strefach, a także braku zasad i kryteriów dla typowania gospodarstw, w których będą pobierane próbki. Uwagi nie uwzględniono. Pobieranie

próbek krwi od świń w strefie I, II i III zostało oparte o wytyczne dotyczące badań kontrolnych w kierunku klasycznego pomoru świń prowadzonych zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 roku w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt (Dz. U. Nr 282, poz. 2813 z późn. zm.). Próbki do badań laboratoryjnych w kierunku afrykańskiego pomoru świń, o ile to możliwe, będą pobierane w ramach wizyt w gospodarstwie mających na celu pobranie próbek do badań kontrolnych w kierunku klasycznego pomoru świń. Zapisy takie znajdują się w punkcie 3.2.2 oraz 3.2.3 Programu.

Uwaga dotycząca ograniczeń uboju świń na potrzeby własne dla właścicieli zwierząt ze strefy I utrzymujących pojedyncze zwierzęta nie została uwzględniona. Ani ustawa o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2008 Nr 204, poz. 1281, z późn. zm.), ani decyzja Komisji Europejskiej 2006/80/WE z dnia 1 lutego 2006 r. przyznająca Polsce odstępstwo przewidziane w art. 3 ust. 2 dyrektywy Rady 92/102/EWG, nie stanowią, iż zwierzęta podlegające ww. odstępstwu nie mogą być wywożone z gospodarstwa. Tak, więc wprowadzony nakaz obowiązku przewiezienia zwierząt do uboju do rzeźni na potrzeby własne nie jest niezgodny z ww. przepisami. Odnośnie wskazanego w uwagach problemu dotyczącego uboju na własne potrzeby dokonywanego w zarejestrowanych gospodarstwach trzodziarskich należy zauważyć, że zakaz ten nie jest wprowadzany projektowanym aktem prawnym, lecz wynika z § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. Nr 207, poz. 1370), w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W kwestii propozycji prowadzenia programu jedynie w strefie I i II, należy wskazać, iż ze względu na niestabilną sytuację epizootyczną odnoszącą się do afrykańskiego pomoru świń program należy prowadzić we wszystkich trzech strefach

Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”

Zgłoszono uwagę odnośnie użycia w projekcie pojęcia „hodowca”, analogiczną do zgłoszonej przez Krajową Radę Izb Rolniczych. Uwaga została uwzględniona.

W sprawie przedmiotowego projektu wypowiedziała się również **Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”**, która nie została uwzględniona w konsultacjach społecznych. Podmiot ten zadeklarował brak uwag do projektu.

**Opracowano w Głównym
Inspektoracie Weterynarii**

Bel
ZD
Flavel

**Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym**

Akceptował

[Signature]
GŁÓWNY INSPEKTOR WETERYNARII
FEDERACJA ZWIĄZKÓW PRACODAWCÓW
OCHRONY ZDROWIA „POROZUMIENIE ZIELONOGÓRSKIE”

BIURO PRAWNE
M. Rak
Manuela Rak
DYREKTOR BIURA